

NATIONAL
UNIVERSITY OF
MUSIC
BUCHAREST

8th International Musicological Conference

MUSICAL AND CULTURAL OSMOSES IN THE BALKANS

Bucharest,

2–6 September, 2019

TARAFUL BUCUREȘTILOR CONCERT

Tuesday, September 3, 19:00

National University of Music Bucharest, Opera Studio

CONFERENCE ORGANIZED UNDER THE PATRONAGE OF THE ROMANIAN MINISTRY OF RESEARCH AND INNOVATION

PROGRAMME

First Part

1. *Într-o zi, era pe seară* (Someday, towards Dusk) – song and *sârbă* (dance melody)
2. *Ca la ușa cortului – horă* (dance melody)
3. *De ești supărată* (If You Are Upset) – song
4. *Doi tovarăși am la drum* (I Have Two Fellows for the Road) – song
5. *Zori de ziuă se revarsă* (At the Break of Day) – song
6. *Nu știi, Doamne, cum să fac* (Lord, I Don't Know How To Do) – song
7. *Hora de nuntă a lui Nomol* (Nomol's Wedding *Horă*)
8. *Spune, Tinco, Leano, spune* (Speak Up, Tinco! Leano, Speak Up!) – song
9. *Trandafir de pe răzor* (The Rose Flower Bed) – variations
10. *Jalea țiganului* (Gypsy Sorrow) – song
11. *Am iubit și-am să iubesc* (I Have and I Will Love) – song

Second Part

1. The programme opening of a gypsy wedding
2. *Aoleu, leliță Floare* (Oh Dear, You Lass Floare) – song
3. *Ca la ușa cortului – horă*
4. *Nici nu ninge, nici nu plouă* (Neither Snow, Nor Rain) – song and *sârbă*
5. *Cântecul lui Badea Cioc* (The Elder Cioc's Song)
6. *Mamo, mamo* (Mother, Mother) – gypsy song in Romani language
7. *Mahala și țigănie* (The Gypsy Quarter on the Outskirts) – song
8. *Nadara* – dance song in Romani language
9. *Pe drumul mănăstiresc* (On the Monastery Road) – song
10. *Picături de untdelemn* (Olive Oil Drops) – song

Nicu Ciotoi – violin, voice

Gicu Petrache – voice, guitar

Ionel "Cinoi" Ioniță – accordion, voice

Gheorghe Răducanu – cimbalom

Gheorghe Petrescu – double bass

TARAFUL BUCUREȘTILOR

The Art of the Gypsy *Lăutari*

The *Taraful Bucureștilor* folk musicians are probably the last ones in Bucharest capable of performing the famous *lăutărească* music¹ as it was played during its heyday and period of greatest popularity between the 1960s and 1980s. This particular music emerged in the big cities of Southern Romania (Muntenia) in the first decades of the twentieth century through a process of fusion of several previous urban musics – gypsy songs, the post-Phanariot instrumental music of the nineteenth century (Turkish-Greek music), and other musics that used to be played in various social contexts at different periods, such as the serenades at the young ladies' balconies, or prisoners songs and peasant music played in taverns on the outskirts of the town. The music came to life during wedding parties of Roma musicians' children. The male guests, most of whom were professional musicians, challenged one another in musical contests intended to impress their peers.

Lăutărească music has retained its alternative designation, 'gypsy *lăutărească* music', ever since, and became renowned for its complexity and high performance standards. It soon became an ethnic musical and professional symbol of the gypsy fiddlers. Later, it reached the modest taverns where ordinary people identified themselves with it, and came to love and adopt it. Ultimately, it was also introduced into a few select restaurants, where it came to the attention of refined intellectuals and classical musicians.

Lăutărească music reached its aesthetic apogee between the 1960s and 1980s. It consists not only of lyrical songs performed by vocalists with instrumental accompaniment or purely instrumentally, but also of dance melodies with specific features, like the *horă* and *sârbă*. Over the last three decades, subsequent generations of musicians have gradually corrupted its character by standardizing the vocal melodies, overcomplicating the

¹ For the Romanian layman today, *muzică lăutărească* defines any music played by *lăutari*, that is, by Romanian professional folk musicians, most of them Roma people calling themselves, and wanting to be called, *țigani* (gypsies). But a couple of decades ago the phrase designed a certain type of music, performed exclusively by top folk musicians from Southern cities.

harmonic accompaniments, and replacing the timbres of acoustic instruments with electronic ones generated by synthesizers. In the last decade, *lăutărească* music has entered the field of show business: the fiddler musicians are constantly creating new melodies which have become progressively more banal and/or globalised, and which are soon abandoned because their composers are no longer concerned about polishing and perfecting them. Nowadays, intellectuals who admire *lăutărească* music try in vain to find it in restaurants that claim to promote such music; they have to be content with old recordings ... or listen to the folk musicians of *Taraful Bucureștilor*.

Initially named *Taraful Vasile Năsturică*, *Taraful Bucureștilor* was set up in 2007 to give performances in Italian and French theatres in Turin, Milan, Orléans, and Paris, the most prestigious of which was the Théâtre de la Ville in the French capital. Until the moment they were brought together in a small ensemble, its members had already been touring in Europe, Asia and the United States as members of bands characterized by distinct styles and repertoires. They gathered mostly to perform the most complex and refined music created by the gypsy *lăutari* from Romania. Since they since treasure this music, their intention is to keep its memory alive.

In the opinion of his peers, **Nicu Ciotoi** is the last violinist in Bucharest capable of playing the gypsy *lăutărească* music as it was performed during its heyday. Moreover, he is able to revitalise and make relevant again long forgotten musical pieces composed by his predecessors whom he used to recall with admiration and respect: Gore, Nomol (sic), Budală, Onoriu etc. Ciotoi excels not only in playing the feast melodies, which he also sometimes performs vocally, but also the gypsy *hore* “*ca la ușa cortului*”.

Gheorghe Petrache, called Gicu, is a singer with a powerful voice of clear timbre and economical, but expressive gestures and quite the master of free rhythm singing. Any ambitious ensemble or band in Bucharest wishing to secure their success on stage have resorted to his services. Time and time again, he has travelled about the world enchanting everyone with his classical repertoire of *lăutărească* music as well as with some more modern songs: a fiddler musician needs to keep his music up-to-date in order to earn a living.

Gheorghe Răducanu, the cimbalom player, is a master of his instrument as well as a sensible and subtle artist who is able to adapt his manner of accompaniment, timbre and intensities to the music in whose performing is taking part. All these qualities have been noticed by the young musicians from different continents and countries who come to Romania principally to take cimbalom lessons from him.

Ștefan Ionel Ioniță, nicknamed Cinoi, is an accordion player and a singer, as were his father, his grandfather and his great-grandfather, who were all musicians. He uses his voice in a very expressive manner, alternating chest and head tones. At the same time, he also has an excellent accordion technique. His instrumental *hore* and *sârbe* are amongst the most appreciated and durable pieces constituting the repertoire of *lăutărească* music in old Bucharest.

Gheorghe Petrescu, known as Coadă, the double bass player, is a master of his instrument. Highly appreciated by fellow fiddler musicians for his rhythmical sense and harmonist abilities, he is capable of accompanying any type of music in any style, but like his fellows has a soft spot for *lăutărească* music.

Speranța Rădulescu, ethnomusicologist
Emeritus Professor, National University of Music Bucharest &
Museum of the Romanian Peasant

TARAFUL BUCUREȘTILOR

Muzicienii populari din *Taraful Bucureștilor* sunt, probabil, ultimii din capitală capabili să execute faimoasa muzică lăutărească² așa cum se cânta ea în epoca de glorie și de maximă popularitate: anii '60-'80 ai veacului

² Pentru oamenii obișnuiți din România, sintagma *muzică lăutărească* desemnează astăzi orice muzică executată de lăutari, adică de muzicienii populari din România, în majoritate romi care se numesc și vor să fie numiți țigani. Cu vreo câteva decenii în urmă, sintagma se referea însă la o anumită categorie de muzică executată exclusiv de lăutarii de vârf din orașele sudice ale țării.

trecut. Această muzică s-a coagulat în marile orașe din Muntenia în primele decenii ale secolului trecut, prin fuziunea câtorva din muzicile urbane și rurale care au precedat-o: cântările vocale țigănești, muzicile instrumentale post-fanariote (turco-grecești) din secolul al XIX-lea, alte muzici care se vehiculau în epoci diverse în medii sociale diferite – de exemplu, serenadele pentru ferestrele domnișoarelor, dar și cântările pușcăriașilor și muzicile țărănești din cârciumile de la periferie. Muzica a prins corp la banchetele nupțiale în care erau copii de muzicanți romi. Convivii bărbați, mai toți muzicieni profesioniști, se antrenau în competiții muzicale menite să-și impresioneze confrății.

De atunci, păstrează și denumirea alternativă – *muzică lăutărească țigăneas-că*; și tot de atunci are reputația de a fi complexă și foarte dificil de executat. Curând, ea a devenit o emblemă sonoră etnică și profesională totodată a lăutarilor țigani. Mai apoi a ajuns și în cârciumile modeste, unde oamenii simpli au iubit-o și adoptat-o, identificându-se cu ea. În fine, ea a pătruns și în câteva restaurante de elită, unde a atras atenția unor intelectuali și muzicieni academici rafinați.

Muzica lăutărească și-a atins apogeul estetic în anii '60-'80. Ea constă în cântece lirice executate vocal-instrumental sau doar instrumental și în melodii de joc cu particularități specifice: hora și sârba. În ultimele trei decenii, noile generații de muzicieni au denaturat-o însă treptat, standardizând melodiile vocale, supraîncărcând acompaniamentele armonice, substituind timbrurile instrumentelor acustice cu cele electronice produse de *synthesizer*. În ultimul deceniu muzica lăutărească a intrat în logica showbiz: lăutarii creează neconținut melodii noi, progresiv banale și mai globalizante, a căror șlefuire nu-i mai preocupă și pe care le abandonează în scurt timp. Intelectualii care admiră muzica lăutărească o caută astăzi zadarnic prin restaurantele care pretind a o promova; ei trebuie să se mulțumească cu vechile înregistrări... sau să-i asculte pe muzicanții din *Taraful Bucureștilor*.

Taraful Bucureștilor, denumit la început *Taraful Vasile Năsturică*, s-a constituit în anul 2007, pentru concerte în câteva teatre italiene și franceze din Torino, Milano, Orléans și Paris, cel mai prestigios dintre ele fiind Théâtre de la Ville din capitala Franței. Până în momentul reunirii lor într-un mic ansamblu, muzicienii care îl alcătuiesc întreprinseseră numeroase turnee în Europa, Asia și SUA, ca membri ai unor formații cu repertorii și stiluri felurite. S-au adunat însă pentru a cânta împreună cea mai complexă și

rafinată muzică pe care au produs-o lăutarii țigani din România, pe care o prețuiesc și căreia vor să-i salveze amintirea.

Nicu Ciotoi este, după spusele colegilor săi de breaslă, ultimul violonist bucureștean capabil să execute muzică lăutărească țigănească întocmai ca în epoca sa de glorie. Mai mult chiar, el reactivează și piese uitate ale înaintașilor săi, pe care îi evocă cu admirație și respect: Gore, Nomol (*sic*), Budală, Onoriu... Ciotoi excelează în cântări de masă, pe care le execută uneori și vocal, și în horele țigănești „ca la ușa cortului”.

Gheorghe Petrache, zis Gicu, este un vocalist masiv, cu un glas puternic, timbru clar și gestică economică, dar expresivă. E maestru în gestionarea suplă a timpului muzical. Orice ansamblu sau taraf bucureștean veleitar recurge la serviciile sale pentru a-și asigura succesul de scenă. Petrache a străbătut în timp lumea largă, pe care a fermecat-o cu cântările sale lăutărești clasice, dar și cu cântări mai moderne: pentru ași câștiga existența, orice lăutar trebuie țină pasul cu moda prezentului.

Gheorghe Răducanu, țimbalist, este nu doar un excelent mânuitor al instrumentului său, ci și un artist sensibil și rafinat, care își adaptează stilul de acompaniere, timbrul și intensitățile la muzica la producerea căreia contribuie. Aceste calități au fost remarcate de tineri muzicieni din diferite continente și țări, care vin în România special pentru a lua de la el lecții de țambal.

Ștefan Ionel Ioniță, poreclit Cinoi, este acordeonist și vocalist, ca și tatăl, bunicul și străbunicul său, cu toții muzicanți. Își folosește cu expresivitate vocea, alternând emisia de piept și cea de cap. Este însă și un foarte bun tehnician al acordeonului. Horele și sârbele sale instrumentale sunt din categoria celor mai prețuite și perene din repertoriul lăutăresc al Bucureștiului de altădată.

Gheorghe Petrescu, zis Coadă, contrabasist, este un maestru al instrumentului, prețuit de colegii săi lăutari pentru simțul ritmic și abilitățile sale de armonist. E capabil să acompanieze orice muzică, în orice stil. Dar, ca și colegii săi, are o slăbiciune pronunțată pentru muzica lăutărească.

Speranța Rădulescu, etnomuzicolog

Universitatea Națională de Muzică București & Muzeul Țăranului Român

Co-organizing Partners:

NATIONAL
UNIVERSITY OF
MUSIC
BUCHAREST

Conference Partners

MINISTERUL CERCETĂRII
ȘI INOVĂRII

Ministerul Cercetării și Inovării

Patriarhia Română

UCMR - Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor
din România

Uniunea Compozitorilor
și Muzicologilor din România

Muzeul Național George Enescu

Media Partners

Radio
România

Societatea Română
de Radiodifuziune

BASILICA
CENTRUL DE PRESĂ

Centrul de Presă
Basilica

PATRIARHIA ROMÂNĂ
TRINITASTV

TRINITAS TV

BASILICA.RO
AGENȚIA DE ȘTIRI

Agenția de știri Basilica

ZIARUL
Lumina

Ziarul Lumina

Radio
TRINITAS

Radio TRINITAS

Art Music in the Balkans ▪ Byzantine and post-Byzantine chant ▪ Musical encounters:
Silk roads across Mediterranean area to Asia ▪ Ethnomusicology–Anthropology ▪
Methodologies and new trends in Musicology and Music Theory ▪ Music and politics